

УДК 352.087:342.7](477)
DOI 10.33244/2521-1196.15.2019.40-49

І. О. Єліссєва,
к.пед.н.,
Вінницький навчально-науковий
інститут університету ДФС України
ORCID ID 0000-0002-4733-4302

СІЛЬСЬКИЙ, СЕЛИЩНИЙ, МІСЬКИЙ ГОЛОВА: СТАТУС ПОСАДОВОЇ ОСОБИ ЗА КОНСТИТУЦІЄЮ УКРАЇНИ ТА ПОВНОВАЖЕННЯМИ, НАДАНИМИ ЙОМУ ЗАКОНОМ

У статті проаналізовано статус сільського, селищного, міського голови за Конституцією України, за повноваженнями, наданими йому Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та за сукупністю усіх повноважень цієї посадової особи місцевого самоврядування.

Зроблено порівняльний аналіз статусу сільського, селищного, міського голови з відповідними посадовими особами місцевого самоврядування зарубіжних країн на прикладі Естонії та Франції.

Ключові слова: *міське самоврядування, територіальна громада, сільський, селищний, міський голова, посадова особа, повноваження.*

И. А. Елиссеева. Сельский, поселковый, городской глава: статус должностного лица по Конституции Украины и полномочиям, предоставленным ему законом

В статье проанализирован статус сельского, поселкового, городского главы по Конституции Украины, полномочиям, предоставленным ему Законом Украины «О местном самоуправлении в Украине» и по совокупности всех полномочий этого должностного лица местного самоуправления.

Сделан сравнительный анализ статуса сельского, поселкового, городского главы с соответствующими должностными лицами зарубежных стран на примере Эстонии и Франции.

Ключевые слова: *местное самоуправление, территориальное сообщество, сельский, поселковый, городской глава, должностное лицо, полномочия.*

Мета дослідження – з'ясувати статус сільського, селищного, міського голови за повноваженнями, що надані йому Конституцією України та законом у предметному зв'язку з тенденцією децентралізації державної влади.

Постановка проблеми. Україна – європейська держава і за типом, і за спрямованістю, і за традиціями. Управління територіями недержавними методами, децентралізація державної влади та розвиток місцевого самоврядування є закономірними тенденціями розбудови

будь-якої європейської країни. Розвиток сучасних систем місцевого самоврядування був основним компонентом перехідного періоду в країнах Центральної Європи і має таке саме значення для постсоціалістичних держав, до яких належить і Україна.

Хоча усі держави мають свої особливості, а тому питання місцевої політики та механізми ухвалення рішень залежать від політичних інститутів і культури кожної з них, проте для кожної з європейських держав реформа місцевих органів влади є найважливішою складовою трансформації політичної системи. Адже це не лише компонент базових політичних змін, а й обов'язкова умова та важливий фактор економічного розвитку [1, с. 23].

Саме шлях розвитку місцевого самоврядування, детермінації державної влади на місцях у народовладдя, закріпленій і визначеній законодавчо, веде Україну до створення громадянського суспільства, що і визначає актуальність теми дослідження.

Так, В. С. Куйбіда наголошує, що побудова громадянського суспільства можлива лише у разі забезпечення всебічного розвитку особистості, забезпечення й охорони прав та свобод людини, що значною мірою залежить від удосконалення законодавства про місцеве самоврядування. Пошуки шляхів вирішення цих питань є найважливішим напрямом державного будівництва в Україні, адже місцеве самоврядування як політичний інститут виникає і діє в результаті реалізації конституційного права громадян на участь в управлінні місцевими справами з метою забезпечення своїх інтересів [2, с. 176].

З 2006 року і донині Конституція України як Основний Закон держави перетерпіла декілька суттєвих змін, і наразі можна стверджувати, що ми живемо в якісно новій за своєю будовою державній системі управління. Перерозподіл повноважень між гілками влади й главою держави засвідчує, що Україна йде шляхом демократизації суспільства, що у цьому випадку втілюється у принципі деконцентрації державної влади. Справедливо було б припустити, що така сама деконцентрація влади повинна впроваджуватись і на рівні місцевого самоврядування, де головною посадовою особою є сільський, селищний, міський голова. Але чи дійсно це так?

Аналіз останніх публікацій. Питанням розвитку місцевого самоврядування загалом та статусу сільського, селищного, міського голови зокрема у своїх дослідженнях приділяли увагу: М. А. Баймуратов, Ю. Ю. Бальцій, Г. В. Барабашев, О. В. Батанов, В. П. Безобразов, В. І. Бортніков, В. М. Вакуленко, В. Д. Волков, Л. В. Гапоненко, В. А. Григор'єв, В. М. Кампо, А. М. Колодій, М. І. Корнієнко, В. С. Куйбіда, В. В. Кравченко, Л. М. Кравчук, С. В. Кудін, Т. Кубай, О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, П. М. Любченко, А. Г. Мучник, А. Ю. Олійник, М. В. Онішук, М. П. Орзіх, Ю. Панейко, В. Ф. Погорілко, М. О. Пухтинський, С. Г. Сербогіна, Т. С. Смірнова, Ю. М. Тодика, О. Ф. Фрицький, А. Є. Шевченко та ін.

Науковці ведуть полеміку не лише з приводу правової природи місцевого самоврядування як інституту управління територіями, а й з приводу повноважень, якими мають бути наділені місцеві ради. Особливу увагу в своїх дослідженнях вони приділяють статусу голови територіальної громади, зазначаючи, що сільський, селищний, міський голова є стосовно незалежною від ради інституцією і навіть сама рада за деякими організаційними позиціями підпадає під вплив цієї посадової особи. Це впливає з того, що і рада, і голова обираються незалежно одне від одного усією територіальною громадою, але голова не лише очолює виконавчий орган ради, але й головує на її засіданнях (чч. 1, 2 ст. 141 Конституції України) [3].

Виклад основного матеріалу. Обґрунтовуючи свої правові позиції, науковці посилаються на норми Конституції України (далі – Конституція), Закону України «Про

місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон) [4], Європейської хартії місцевого самоврядування [5]. Разом з тим законодавство не надає чіткого визначення сільського, селищного, міського голови як посадової особи, а лише визначає коло його повноважень, з яких деякі є доволі суперечливими. Більш того, проголошена Президентом України і підтримана парламентом децентралізація державної влади з переданням додаткових повноважень на «місця», а разом з ними і певних фінансових ресурсів, жодним чином не відбилися ні на статусі місцевих рад, ні на статусі голів територіальних громад, що потребує додаткового дослідження.

Неврегульованість статусу сільського, селищного, міського голови є однією із суттєвих причин чисельних конфліктів, пов'язаних з його діяльністю, набуттям та достроковим припиненням його повноважень. Таким чином, невизначеність правового становища головної посадової особи територіальної громади гальмує розвиток місцевого самоврядування в Україні загалом.

На сьогодні держава взяла на себе забезпечення прийняття всіх необхідних законів для передачі ресурсів та повноважень на місця. Держава здійснює організаційну та методичну підтримку процесу об'єднання громад, яке відбувається на підставі Закону України «Про добровільне об'єднання громад».

В Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування (ст. 7 Конституції), що є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України (ст. 140 Конституції), закріплюється норма, за якою народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування (ст. 5 Конституції). Законом визначена система місцевого самоврядування, до якої входить сільський, селищний, міський голова (ст. 5 Закону), який є основною посадовою особою відповідної територіальної громади (п. 1 ст. 12 Закону) й обирається територіальною громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування на встановлений строк, очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях (ч. 2 ст. 141 Конституції).

Проте правовий статус сільського, селищного, міського голови наразі чітко не визначено, що негативно відбивається на розвитку місцевого самоврядування в сучасній Україні. Цей факт віддзеркалюється у працях дослідників, що публікуються Фондом сприяння місцевому самоврядуванню України, та в серії «Бібліотека сільського голови» [6], яку видає Національна академія державного управління при Президенті України разом з Українським науково-дослідним інститутом продуктивності агропромислового комплексу. На це звертає увагу науковців та практиків професор М. І. Корнієнко в роботі «Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові питання» [7]. Цієї ж проблематики торкається й одеський дослідник Ю. Ю. Бальцій у дисертаційній роботі «Правовий статус міського голови в Україні» [8].

Частина перша ст. 140 Конституції дає визначення територіальній громаді, яка наділяється правом здійснювати місцеве самоврядування. Саме територіальна громада обирає, відповідно, сільського, селищного, міського голову, який, згідно із частиною другою ст. 141 Конституції, очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях. Тобто, за Конституцією, сільський, селищний, міський голова не є головою відповідної ради, а лише має статус особи, що керує на її засіданнях. Разом з тим він має статус керівника виконавчого органу, який ця рада утворює і який їй підконтрольний і підзвітний.

Однак, визначаючи повноваження сільського, селищного, міського голови, Закон зазначає, що він:

- організовує в межах, визначених цим Законом, роботу відповідної ради та її виконавчого комітету;
- підписує рішення ради та її виконавчого комітету;
- вносить на розгляд ради пропозицію щодо кандидатури на посаду секретаря ради;
- здійснює керівництво апаратом ради та її виконавчого комітету;
- скликає сесії ради, вносить пропозиції та формує порядок денний сесій ради і головує на пленарних засіданнях ради;
- представляє територіальну громаду, раду та її виконавчий комітет у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, громадянами, а також у міжнародних відносинах відповідно до законодавства;
- укладає від імені територіальної громади, ради та її виконавчого комітету договори відповідно до законодавства, а з питань, віднесених до виключної компетенції ради, подає їх на затвердження відповідної ради (ч. 3 ст. 42 Закону).

До того ж, згідно з ч. 5 ст. 42 Закону, сільський, селищний, міський голова несе персональну відповідальність за здійснення наданих йому Законом повноважень, на чому наголошує і Конституційний Суд України [9].

На сільських, селищних, міських голів поширюються повноваження та гарантії депутатів рад, передбачені законом про статус депутатів рад (ч. 5 ст. 12 Закону). Під час встановлення результатів голосування до загального складу сільської, селищної, міської ради включається сільський, селищний, міський голова, якщо він бере участь у пленарному засіданні ради, і враховується його голос (ч. 2 ст. 59 Закону). Протоколи сесій сільської, селищної, міської ради, прийняті нею рішення підписуються сільським, селищним, міським головою (ч. 15 ст. 46 Закону).

Отже, якщо Конституція визначає сільського, селищного, міського голову як особу, яка очолює виконавчий орган відповідної ради та лише головує на її засіданнях, то Закон наділяє його повноваженнями, за якими він є головою і виконавчого органу ради, і фактично самої ради.

Для порівняння: Голова Верховної Ради України має такі повноваження:

- 1) веде засідання Верховної Ради України;
- 2) організовує підготовку питань до розгляду на засіданнях Верховної Ради України;
- 3) підписує акти, прийняті Верховною Радою України;
- 4) представляє Верховну Раду України у зносинах з іншими органами державної влади України та органами влади інших держав;
- 5) організовує роботу апарату Верховної Ради України (ч. 2 ст. 88 Конституції).

Якщо абстрагуватись та привести до єдиного масштабу ці дві посадові особи, порівнявши обсяги їхніх повноважень, варто зазначити, що сільський, селищний, міський голова має більше владних повноважень на своєму рівні, ніж Голова Верховної Ради України на своєму.

Однак на відміну від Голови Верховної Ради України сільський, селищний, міський голова має й інші повноваження, надані йому Законом. Наприклад:

- забезпечує здійснення у межах наданих Законом повноважень органів виконавчої влади на відповідній території, додержання Конституції та законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади;

– забезпечує підготовку на розгляд ради проєктів програм соціально-економічного та культурного розвитку, цільових програм з інших питань самоврядування, рішень ради з інших питань, що належать до її відання; оприлюднює затверджені радою програми, бюджет та звіти про їх виконання;

– призначає на посади та звільняє з посад керівників відділів, управлінь й інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності територіальних громад, крім керівників дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів;

– скликає загальні збори громадян за місцем проживання;

– забезпечує виконання рішень місцевого референдуму, відповідної ради, її виконавчого комітету;

– є розпорядником бюджетних, позабюджетних цільових (у тому числі валютних) коштів, використовує їх лише за призначенням, визначеним радою;

– звертається до суду щодо визнання незаконними актів інших органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, які обмежують права й інтереси територіальної громади, а також повноваження ради та її органів;

– веде особистий прийом громадян (ч. 3 ст. 42 Закону).

Сільський, селищний, міський голова у межах своїх повноважень видає розпорядження як адміністративного, розпорядчого, так і господарського змісту, які є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території (ст. 73 Закону).

Під час здійснення наданих повноважень сільський, селищний, міський голова є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед територіальною громадою, відповідною радою, а з питань здійснення виконавчими органами ради повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади. Не рідше одного разу на рік він звітує про свою роботу перед територіальною громадою на відкритій зустрічі з громадянами (чч. 5, 6 ст. 42 Закону).

Тобто за наданими повноваженнями посада сільського, селищного, міського голови є дійсно основною посадою відповідної територіальної громади.

Таким чином, сільський, селищний, міський голова є: головою виконавчого органу відповідної ради – за Конституцією, головою ради – за повноваженнями, наданими йому Законом, та головою територіальної громади – за сукупністю усіх повноважень, що визначає його статус і за Конституцією, і за Законом.

Отже, як висновок, за чинним законодавством України, сільський, селищний, міський голова є:

- 1) невід'ємним елементом системи місцевого самоврядування в Україні;
- 2) основною посадовою особою відповідної територіальної громади, яка обирається нею на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування на визначений Конституцією строк;
- 3) посадовою особою місцевого самоврядування, на яку поширюються повноваження та гарантії депутатів рад, передбачені законом про статус депутатів рад;
- 4) головою виконавчого органу ради – за Конституцією;

5) головою ради – за повноваженнями, наданими Законом;

6) головою відповідної територіальної громади – за сукупністю повноважень, визначених Конституцією і наданих Законом.

Для порівняння розглянемо систему місцевого самоврядування та повноваження відповідних посадових осіб, наприклад, Естонії – європейської пострадянської держави, та Франції – держави вже із сталою системою управління.

Представницьким органом місцевого самоврядування в Естонії є муніципальна рада (*volikogu*), яка обирається на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на три роки. Повноваження муніципальної ради встановлені законом. Рада обирає голову, який не може бути мером, і заступника голови.

Голова ради:

– керує роботою ради та скликає, організовує підготовку і проводить засідання ради;

– представляє місцеві органи влади та їх раду відповідно до закону, статутів місцевих органів влади та рішень ради;

– підписує постанови, прийняті радою, й інші документи ради;

– виконує інші обов'язки, покладені на нього законодавством або статутами місцевих органів влади [1, с. 85, 87].

Муніципальна рада формує муніципалітет, який:

– готує питання до обговорення радою на основі позиції муніципалітету та резолюцій ради;

– вирішує та контролює питання місцевого значення, визначені постановами ради та статутом муніципалітету;

– вирішує та контролює питання місцевого значення, які не входять до безпосередньої компетенції ради;

– представляє як юридична особа місцеві органи влади в суді.

Головою муніципалітету є мер, якого, відповідно до закону або муніципального статуту, обирає муніципальна рада строком на три роки. Мер не може бути головою ради. Мер формує муніципальні органи влади й має такі повноваження:

– організовує роботу муніципалітету та готує його засідання;

– представляє муніципалітет згідно з повноваженнями, наданими йому законом, муніципальним статутом або радою;

– видає розпорядження з управління внутрішньою діяльністю муніципалітету та його установ;

– підписує муніципальні постанови та накази, а також інші документи муніципалітету;

– подає списки членів муніципалітету та пропозиції щодо звільнення з посад членів муніципалітету на затвердження радою;

– для затвердження радою подає кандидатури на посади керівників муніципальних підприємств;

– виконує інші обов'язки згідно із законом та муніципальним статутом [1, с. 92–93].

Отже, в Естонії діє система органів місцевого самоврядування, яка складається з представницького органу – муніципальної ради, що обирається населенням на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування, та виконавчого органу цієї ради – муніципалітету, який формується радою. Муніципальну раду очолює голова, якого обирає рада зі свого складу. Керівництво муніципалітетом здійснює обраний радою, відповідно до закону або муніципального статуту, мер, який не

може бути одночасно головою ради. Органи місцевого самоврядування та посадові особи цих органів діють відповідно до закону та муніципального статуту [10, с. 92–96].

Майже така ж система використовується і у Франції, де основним органом комуни є комунальна або муніципальна рада. Комунальна рада обирає голову, виконавчого й номінального голову – мера та помічників мера. У свою чергу, мер та його помічники формують виконавчу владу комуни – муніципалітет, якому комунальна рада може делегувати частину своїх повноважень. Під час проведення та організації державних виборів мер є представником центрального уряду [11, с. 285]. У цій системі також голова комунальної ради та мер – дві несумісні посадові особи [12]. Тобто повноваження, які в Україні надані сільському, селищному, міському голові одноособово, здійснюються двома посадовими особами місцевого самоврядування з різними статусами.

Таким чином, за рахунок розвитку місцевого самоврядування досягається не лише децентралізація державної влади, а й деконцентрація будь-якої публічної влади, що відповідає вимогам демократичного суспільства.

Однак, як зазначають дослідники А. Є. Шевченко та Л. В. Гапоненко, поряд з позитивними аспектами існують і певні недоліки децентралізації, до яких відносять: ускладнення спроможності впливати на макроекономічну ситуацію на державному рівні; зниження скоординованості виконання делегованих повноважень, гальмування реалізації державних програм на тлі надання більшого значення місцевим політичним пріоритетам; намагання центральних органів влади уникнути відповідальності за надання державних послуг населенню, самоусунення центральних органів від вирішення нагальних питань; зменшення скоординованості дій між центральними та місцевими органами й адміністративно-територіальними одиницями; намагання центральних органів влади зберегти владні повноваження; нерівномірність у соціально-економічному розвитку адміністративно-територіальних одиниць; гальмування реалізації державних програм; уникнення центральними органами влади відповідальності за надання державних послуг населенню; недостатність власних фінансів, що призведе до неспроможності місцевих органів влади виконувати функції [13, с. 76].

На практиці деконцентрація означає просто передачу повноважень від вищих органів державної ієрархії до нижчих. Наприклад, французький учений Ж. Ведель визначає деконцентрацію як «організаційний принцип, який полягає в тому, що значні владні повноваження передаються державним службовцям, які являють собою центральну владу на місцях, поставленим на чолі різних адміністративних округів або різних державних служб» [14, с. 135].

Висновки. На сучасному етапі розвитку Української держави досягнуто певного рівня децентралізації державної влади шляхом розбудови місцевого самоврядування та конституційної реформи, яка певною мірою зменшує концентрацію владних повноважень у руках основної посадової особи держави – Президента України. Проте варто визнати, що концентрація публічної влади в самому місцевому самоврядуванні, яка втілена в повноваженнях сільського, селищного, міського голови, є каменем спотикання розвитку як місцевого самоврядування, так і громадянського суспільства.

На прикладах розвитку місцевого самоврядування таких європейських країн, як Естонія та Франція, бачимо, що українська модель місцевого самоврядування в частині повноважень і загалом правового статусу основної посадової особи місцевої громади в Україні, а саме сільського, селищного, міського голови, дещо не відповідає європейським

стандартам, а відтак необхідне обговорення цієї проблематики на рівні усієї країни в рамках Закону України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» із залученням представників місцевого самоврядування європейських країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Децентрализиция: Эксперименты и реформы. – Т. 1: Органы местного самоуправления в Центральной и Восточной Европе : монография / под ред. Тамаша М. Хорвата. – Будапешт : Программа реформирования местного самоуправления и коммунального хозяйства ; Институт Открытого Общества, 2000. – 484 с.
2. Куйбіда В. С. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування : монографія / В. С. Куйбіда. – К. : МАУП, 2004. – 432 с.
3. Конституція України : від 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України : від 21.05.1997 № 280/97-ВР [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
5. Європейська хартія місцевого самоврядування : від 15.10.1985 [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_036/paran23#n23
6. Бібліотека сільського голови. Серія брошур. – К. : Національна академія державного управління при Президентові України, Український науково-дослідний інститут продуктивності агропромислового комплексу, 2003–2016.
7. Корнієнко М. І. Муніципальне право України. Концептуальні та організаційно-правові питання : навчальний посібник / М. І. Корнієнко. – К. : Алерта, 2005. – 144 с.
8. Бальцій Ю. Ю. Правовий статус міського голови в Україні : дис. ... на здобуття наук. ступеня кандидата юридичних наук : 12.00.02 / Бальцій Ю. Ю. – Одеса, 2006. – 210 с.
9. Рішення Конституційного Суду України (справа про сумісництво посад народного депутата України і міського голови) : від 06.07.1999 № 7-рп/99 [Електронний ресурс] / Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-99>
10. Мэелтсемее С. Местное самоуправление в Эстонии / С. Мэелтсемее // Децентрализиция: Эксперименты и реформы. – Будапешт : OSI/LGI, 2000. – С. 69–132.
11. Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн : навчальний посібник / В. В. Лісничий. – К. : Професіонал, 2004. – 335 с.
12. Конституція Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.rada.gov.ua/LibRada/static/LIBRARY/catalog/law/fra005.txt>.
13. Шевченко А. Є. Проблеми та перспективи реформування місцевого самоврядування в Україні / А. Є. Шевченко, Л. В. Гапоненко // Альманах права. – 2017. – Вип. 8. – С. 73–77.
14. Дорош У. До визначення поняття децентралізації влади / У. Дорош // Ефективність державного управління. – 2017. – Вип. 3 (52), ч. 1. – С. 130–137.

REFERENCES

1. Khorvat, T. M. (Ed.) (2000), *Detsentralizatsiya: Eksperimenty i reformy* [Decentralization: Experiments and reforms], (Vol. 1), Budapest: Local Government and Communal Services Reform Program. Open Society Institute [in Rus.].
2. Kuibida, V. S. (2004), *Pryntsypy i metody diyal'nosti orhaniv mistsevoho samovryaduvannya* [Principles and Methods of activity in Self-Recusation], IAPM, Kiev [in Ukr.].
3. The Constitution of Ukraine № 254к/96-ВР (1996, June 28), Verkhovna Rada of Ukraine. – Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukr.].
4. The Law of Ukraine about local self-government in Ukraine № 280/97-ВР (1997, May 21), Verkhovna Rada of Ukraine. – Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> [in Ukr.].
5. The European Charter of the self-determination (1985, October 15), Verkhovna Rada of Ukraine. – Retrieved from : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_036/paran23#n23 [in Ukr.].
6. *Biblioteka sil's'koho holovy* (2003–2016), [The Library of the Head of the village], *Seriya broshur*, Kiev : National Academy of the state Power Management under the President of Ukraine, Ukrainian Science and Research Institute of Productivity of the Agro-Industrial Complex [in Ukr.].
7. Korniyenko, M. I. (2005), *Munitsypal'ne pravo Ukrayiny. Kontseptual'ni ta orhanizatsiynopravovi pytannya* [The Municipal law of Ukraine. The conceptual and that organization-legal nutrition], *Alerta*, Kiev [in Ukr.].
8. Bal'tsiy, Yu. Yu. (2006), *Pravovyy status mis'koho holovy v Ukrayin : dysertatsiya na zdobuttya naukovooho stupenya kandydata yurydychnykh nauk* [The legal status of the head in Ukraine], *Odessa* [in Ukr.].
9. The decision of the Constitutional Court of Ukraine № 7-рп/99 (to the right of the sum of the deputies of the People's Deputy of Ukraine and the Head of the city of Ukraine) (1999, July 6) 1999. Verkhovna Rada of Ukraine. – Retrieved from : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-99> [in Ukr.].
10. Meyeltsemeyes, S. (2000), «The local Government in Estonia», *Detsentralizatsiya: eksperimenty i reformy*, OSI/LGI, Budapest, pp. 69–132 [in Rus.].
11. Lisnychyy, V. V. (2004), *Politychni ta administratyvni systemy zarubizhnykh krayin* [Political and administrative systems of foreign countries], *Profesional*, Kiev [in Ukr.].
12. The Constitution of France. – Retrieved from : <http://lib.rada.gov.ua/LibRada/static/LIBRARY/catalog/law/fra005.txt>. [in Ukr.].
13. Shevchenko, A. Ye. & Haponenko, L. V. (2017), «Problems and Prospects of Peforming of the self-determination in Ukraine», *Al'manakh prava*, Vol. 8, pp. 73–77 [in Ukr.].
14. Dorosh, U. (2017), «For the Dehinition of the Decentralization of Power», *Efektynnist' derzhavnoho upravlinnya*, Vol. 3(52), Part 1, pp. 130–137 [in Ukr.].

I. O. Yelisieieva. Village president, chairmen, mayor: public servant status according to the Constitution and legislative authorities

The article analyzes the status of village, settlement, city mayor under the Constitution of Ukraine by the powers conferred on it by the Law of Ukraine “About Local Self-Government in Ukraine” and by the totality of all powers of this official of local self-government.

The mayor, the village mayor, is the chief official of the community concerned. But its powers are spelled out in legislation and can be interpreted differently, which hinders the development of both local government and civil society and the state as a whole.

The right to preside over meetings of a local council, to sign its decisions or to veto them, as defined by the Constitution and the Law, makes this figure of a local politicum not only the head of the executive committee of the council, but also the host of the respective territory.

The article provides a comparative analysis of the powers of the Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine and the village, town, city Mayor. By the results of this analysis it is concluded that the head of the parliament has far less authority than the head of the territorial community, which from the point of view of the businessman may be justified, but given that the village, town, city mayor performs administrative functions, his position, from our point of view is burdened with superfluous powers.

The paper also makes a comparative analysis of the status of village, settlement, city mayor with the respective officials of local self-government of foreign countries on the example of Estonia and France.

In these countries, like in many other European countries, the functions performed by the mayor of Ukraine are divided between two officials – the chairman of the respective local council or commune and the head of the executive body of this council. It is a form of deterrent and counterbalance to local governance in Europe, which has been built for centuries

Decentralization and deconcentration of power with the strengthening of the role of united communities is a progressive trend in recent times in Ukraine. But it is worth noting that the right to local self-government is differently formulated in Europe and in Ukraine. According to the European Charter of Local Self-Government, it is the right of the relevant local authorities, and under the Constitution of Ukraine the right of the respective territorial communities or their associations.

The article concludes that decentralization of state power is a necessary step for the development of Ukrainian statehood, but the concentration of public power in the local government itself, which is embodied in the powers of the village, settlement, city mayor, is a stumbling block to the development of both local self-government and civil society.

Key words: *a local self-government, a territorial community, a village, on settlement, a city a mayor, an official, powers.*

Стаття надійшла до редакції 8 листопада 2019 року